

festival rozhlasových rozprávok

ZÁZRAČNÝ ORIEŠOK

kniha v rozhlase - rozhlas v knihe

Piešťany, 23. - 25. máj 2006

BULETN

Rádio DEVÍN

Slovenská
Rozhlas

KURŠALON

Slovenský
Rozhlas

PLACHETNICA V ZÁZRAČNEJ ORIEŠKOVEJ ŠKRUPINKE

Každý vie, že rozprávky sú s nami „odjakživa“. Voľakedy ich rozprávali rozprávkári na posiedkach, neskôr sme si ich mohli prečítať iba v knihách a dnes si ich vieme vypočuť aj z rozhlasu, z „cédéčka“, alebo si ich pustíme na videu. Podľa toho by sa mohlo zdať, že sa im darí čoraz väčšími, že im nič zlého nehrozí a že budú s nami aj „dojakživa“... Možno áno, možno nie. Záleží na každom z nás. A preto sa ľudia, ktorí majú rozprávky naozaj radi, stretávajú každý druhý rok v Mestskej knižnici v Piešťanoch na malej slávnosti festivalu Zázračný oriešok s podtitulom „Kniha v rozhlase rozhlas v knihe“. Aj keď je to podujatie naozaj malé ako oriešok (trvá iba tri májové dni), vmestí sa do neho zázračne veľa: dvanásť súťažných rozprávok, besedy so spisovateľmi, hercami, či vydavateľmi kníh. A navyše niekoľko výstav, bábkových predstavení a tento raz aj korčuľovanie na kolieskových korčuliach na piešťanskej pešej zóne. Je to vôbec možné? Isteže, ale iba preto, že festival pripravujú ľudia statoční ako Andersenov cínový vojačík, udatní ako princ Bajaja, štedrý k deťom ako Juro Jánošík a šikovní ako chlapec Tik Tak, ktorý dokázal zastaviť čas. Inak by sa to naozaj nedalo všetko stihnúť. Počas festivalového putovania sa totiž s múdrymi kozliatkami dostaneme aj do Ameriky, odtiaľ zaletíme na medenom drakovi do dánskeho mesta Kodaň, na chvíľu pobudneme v Škrupinovom zámku, a potom sa s námorníkom Kapkom Dierkom vydáme na plavbu okolo celého sveta. Ak sa k nám chcete pridať, neváhajte! Ilustrátor Peter Uchnár namaľoval na plagát festivalu plachetnicu z orieškovej škrupinky. Možno je to tá, na ktorej sa dá spolu s lietajúcim chlapcom Petrom Panom dostať na Ostrov Snov, do Krajiny -Nekrajiny. Keďže je tá plachetnica zo zázračného orieška, určite sa doň vmestí každý, kto po tom zatúži. Navyše, kto si v mesiaci máj vypočuje alebo prečíta čo i len jednu rozprávku, zapáli svoju symbolickú sviečku na našej festivalovej torte. V každej rozprávke je totiž schované svetielko nádeje. Aspoň také maličké, ako v zápalke, ktorú si zažalo jedno malé dievčatko. Poznáte ho, však?

Organizátori a spoluorganizátori

Mesto Piešťany
Mestská knižnica mesta Piešťany
Slovenský rozhlas
Rádio Devín - Slovenský rozhlas 2
Rádio iNET - Slovenský rozhlas
Hotel Magnólia**** Piešťany
Kursalon
Slovenská asociácia knižníc
Bibiana - medzinárodný dom umenia pre deti v Bratislave

Ciele

Cieľom festivalu je bezprostredné stretnutie tvorcov s poslucháčmi rozhlasových rozprávkových hier a rozhlasových večerníčkov (veková skupina 6 - 12 ročných detí), ich rodičmi, pedagógmi a knižničnými pracovníkmi, vytvorenie spätnej väzby a získanie poslucháčskych hodnotiacich názorov na 12 diel z ponúkanej reprezentatívnej vzorky vybranej Dramaturgiou hier pre deti a mládež SRo.

Festivalová porota

Súťažné príspevky budú hodnotiť dve poroty, obe zostavuje Mesto Piešťany v spolupráci so Slovenským rozhlasom.

Detská porota sa skladá zo zástupcov detských čitateľov Mestskej knižnice mesta Piešťany. Deti pracujú v dvoch skupinách. Prvá skupina hodnotí príspevky prvej súťažnej kategórie a určí jej víťaznú nahrávku, druhá skupina hodnotí príspevky druhej súťažnej kategórie a takisto určí jej víťaznú nahrávku.

Odborná porota má 9 členov. Počúva a hodnotí všetkých 12 súťažných príspevkov a určí víťazné nahrávky v oboch kategóriách.

Nie je prípustné, aby člen poroty bol osobne zúčastnený na súťažnej nahrávke (ako autor, interpret, realizátor, editor a pod.). Predseda poroty má v prípade rovnosti hlasov rozhodujúci hlas.

Členovia odbornej poroty

Kepštová Ľubica
predseda poroty

Žilková Marta
Šišoláková Mirjana
Korenči Štefan
Janík Peter

Cíferská Eva
tajomníčka poroty

Mráziková Marta
Gavorová Anna
Biznárová Miroslava
Nováková Dagmar

Členovia detskej poroty

• rozhlasové monologické rozprávky

Domonkoš Gabriel
Gubalová Laura
Gubalová Mária
Hajšelová Zuzana
Hlaváčová Nikoleta
Hodulová Pavlína
Krainová Klaudia
Mocková Kristína
Molnár Štefan
Piešťanská Romana
Schwarzová Ingrid
Turan Alexander
Zelinková Magdaléna

• rozhlasové rozprávkové hry

Benková Barbora
Bóriová Simona
Cagalová Eva
Kostelná Petra
Maxianová Petra
Müllerová Sarah
Orihelová Monika
Schlossbergerová Claudia
Šimová Romana
Šintálová Marianna
Šišková Lenka
Vozárová Denisa
Žitňanská Kamila

Ceny

Poroty udeľujú v každej súťažnej kategórii nasledujúce ceny:

CENA "ZÁZRAČNÝ ORIEŠOK"

1. kategória:

- cena **detskej poroty** za najlepšiu monologickú rozprávku (autorovi, tvorcom rozhlasovej realizácie, vydavateľovi knižnej predlohy)
- cena **odbornej poroty** za najlepšiu monologickú rozprávku (autorovi, tvorcom rozhlasovej realizácie, vydavateľovi knižnej predlohy)

2. kategória:

- cena **detskej poroty** za najlepšiu rozprávkovú hru (autorovi, tvorcom rozhlasovej realizácie, vydavateľovi knižnej predlohy)
- cena **odbornej poroty** za najlepšiu rozprávkovú hru (autorovi, tvorcom rozhlasovej realizácie, vydavateľovi knižnej predlohy)

Oriešok tvorí v dlaní mám
podľa sem, už ho otváram.
Najprv tam spolu zaklopme.
Hej! Je tam niekto skrytý v tme?

V oriešku býva noc i deň
a je tam zámok princezen,
rozprávka, ktorá z kľbka slov
spriada nit nových príbehov.

Tak počme, chlapi dievčatá,
oddeliť popol od zlata.
Oriešok sa už načína.
Bola raz jedna dievčina...

A tak to ide po dnešok.
Vždy nájdete dáky oriešok,
v ktorom spí malá rozprávka.
Pohľadká deti po hlávkach.

Príbehy zhoria na popol,
príbehy o tom, že raz bol
svet plný zloby trápenia.
Časy sa veľmi nemenia.

No pod tým chladným popolom
na nohy vstane napokon
lásky, čo opäť ožije.
To iba s ňou svet dobrý je.

Súťažné tituly festivalu

• rozhlasové monologické rozprávky

Pavol Dobšínský / Ondrej Sliacky
ŠKRUPINOVÝ ZÁMOK

Dušan Dušek
O ČERVENEJ TOPÁNKE

H. CH. Andersen / Erik Jakub Groch
CHROBÁK

Libuša Friedová
ROZPRÁVKA O MALEJ EVIČKE A SLÁVNOM REXOVI

Mária Rázusová-Martáková
KOZLIATKA

Ján Navrátil
NÁMORNÍK KAPKO DIERKA

• rozhlasové rozprávkové hry

Jozef Číger-Hronský / Gejza Dezorz
TRI MÚDRE KOZLIATKA PUTUJÚ DO AMÉRIKY

Zuzana Križková
JURAJ JÁNOŠÍK

Søren Jessen / Ján Uličiansky
MEDENÝ DRAK

Hans Christian Andersen / Zuzana Križková, Ján Štrasser
STATOČNÝ CÍNOVÝ VOJAČIK

Božena Němcová / Dana Graguláková
PRINC BAJAJA

Ján Uličiansky
TIK TAK

• **Pavol DOBŠINSKÝ**

(1828 - 1885)

Evanjelický kňaz, redaktor, rozprávkar.

Pôsobil ako profesor lýcea v Banskej Štiavnici, kde redigoval a vydával „časopis pre krásne umenie a literatúru“ Sokol. Už ako študent písal básne v duchu štúrovskej poézie a prekladal diela mnohých literárnych veľikánov (Mickiewicz, Byron, Shakespeare). Pod vplyvom Jána Francisciho sa začal venovať zbieraniu, skúmaniu, úprave a vydávaniu ľudovej slovesnosti. V rokoch 1858 - 1861 vydal šesť zošitov ľudových rozprávok pod názvom Slovenské povesti. Pod jeho redakčným vedením vyšli v Matici slovenskej v roku 1871 dva zväzky Zborníka slovenských národných piesní, povestí, prísloví, porekadiel, hádok, hier, obyčají a povier, do ktorých vstúpil aj autorsky. V roku 1880 vyšla Dobšinskému autorská kniha Prostonárodné obyčaje, povery a hry slovenské. Tvorivým vrcholom celoživotnej práce je osem zväzkov diela Prostonárodné slovenské povesti (1880 - 1883), ktoré sú základným dielom slovenskej folkloristiky a v ďalších úpravách a obmenách sa vydávajú dodnes.

• **Dušan DUŠEK**

(1946)

Prozaik, filmový scenárista, rozhlasový a televízny dramatik, básnik, pedagóg.

Poetický realizmus nie je príznačný len pre jeho poviedkové knihy (Strecha domu, Poloha pri srdci, Kufor na sny, Pešo do neba,...), poézii (Príbeh bez príbehu), filmové (Ružové sny) či televízne scenáre pre dospelých. Magickú zázračnosť každodennosti, preťkanú takmer snivými spomienkami na zázračný stav detstva s esenciou vždy bezpečného domova a harmonických viacgeneračných rodinných vzťahov, bezpochyby nachádzame aj v jeho tvorbe pre deti a mládež. Poviedkové (Najstarší zo všetkých vrahov, Pravdivý príbeh o Pačovi, Deň po dlhom daždi býva voňavý, Dvere do kľúčovej dierky) i rozprávkové knihy (Pištáčík, Pištáčík sa žení, Babka na rebríku), rovnako ako rozhlasové hry (Strojček na spomienky) nesmierne kultivovaný a nenapodobiteľný autorský rukopis.

• **Hans Christian ANDERSEN**

(1805 - 1875)

Dánsky spisovateľ, dramatik, básnik, jeden z najvýraznejších moderných rozprávkových autorov.

Aj keď je autorom početných literárnych diel pre dospelých, preslávili ho jeho rozprávky. Keď v roku 1835 vydal prvý zväzok rozprávok, kritika mu vyčítala, že sa ako úspešný románopisec zosmiešňuje takým podradným žánrom, dokonca jeho rozprávky považovali za nevhodné pre deti. On však do konca života vydával každý rok nový zväzok rozprávok. Napísal spolu 156 próz, ktoré sám delil na rozprávky zo sveta fantázie a z reálneho sveta. Čerpal v nich z dánskych ľudových motívov, orientálnych bájí, vlastnej fantázie i zo skutočnosti. Jeho príbehy o Statočnom cínovom vojačikovi, Snehovej kráľovnej, Škaredom káčatku, Palculienke či Dievčatku so zápalkami sú dodnes obľúbené pre svoju myšlienkovú i umeleckú rozmanitosť. Osobitnou kapitolou v jeho tvorbe je spomienková kniha Rozprávka môjho života (1855).

• Libuša FRIEDOVÁ

(1925)

Poetka, prozaička, autorka televíznych a rozhlasových seriálov pre deti.

S vysokou mierou empatie spracúva zdanlivo všedné témy - jej moderné autorské rozprávky sú vtipné, citovo pôsobivé, pracujú s príbehom a spájajú v sebe obyčajný svet s rozprávkovým zázračným prvkom tak, aby sa zvýraznilo ľudské poslanstvo príbehu. Od roku 1969 spolupracuje s rozhlasom na tvorbe rozprávkových seriálov (Petrik a ružový skútrík, Mášenka a päť domácich škriatkov, Papierová lastovička, O bábkovom kráľovi a bábkovom šašovi, O malej Evičke a slávnom Rexovi, Rozprávky s podkovičkami). Pútavé rozprávanie je charakteristické aj pre jej knižky pre deti (Magdalénka a škriatkovia, Maľované čítanie alebo Môj prvácky rok, Rozprávky v dome, Rozprávky s podkovičkami, Rozprávky zo skrine), z ktorých niektorým predchádzalo rozhlasové spracovanie.

• Mária RÁZUSOVÁ-MARTÁKOVÁ

(1905 - 1964)

Poetka, prozaička, dramatička, prekladateľka.

Aj keď sa venovala tvorbe pre dospelých (poézia, veršovaná dráma, preklady), je predovšetkým prelomovou autorkou slovenskej literatúry pre deti a mládež. Od tradične ponímanej, moralizujúcej poézie pre deti (Pestré kvety) sa postupne prepracovala k uplatneniu výsostne umeleckého, poetického krásou naplneného výrazu v poézii pre deti (Hore grúňom-dolu grúňom, Od jari do zimy, Plamienička, Lietajúci kvet). Svojimi poetickými rozprávkami (Zverinček, Farebná záhradka, Zatúlané húsa), ktoré dnes predstavujú trvalú estetickú hodnotu, rozšírila navyše výrazovú škálu dobovej poézie pre deti. Dokázala tvorivo využiť dedičstvo ľudovej riekanky a spojiť ho s bohatou imagináciou do pôsobivého metaforického jazyka modernej poézie. Venovala sa aj prozaickej tvorbe: napísala mnohé rozprávky (Prvý venček, Druhý venček), povestovú knihu (Junácka pasovačka) i prózu vykresľujúcu autentický detský svet (Chlapčekovo leto).

• Ján NAVRÁTIL

(1935)

Básnik, prozaik, dramatik.

Je autorom širokého druhového, žánrového i vekového rozpätia. Napísal humorné veršiky (Ďuro Trufo a figliari, Riekanky), vtipné a nápadité rozprávky (Uzlík a Nitka, Kvetúzik a Inovatka), hravé poviedky (Belasý maják) i vážnejší román (Lampáš malého plavčíka) pre najmenšie i staršie deti, ako aj aktuálne prózy (Plachetnica Nonsense, Klub Lucia) i ľúbostné verše (Diskotéka L. Diskorytmy lásky) pre teenagerov. Je aj tvorcom umelecko-poznávacej knihy encyklopedického charakteru (Pramienok). Sústavne pracuje aj v oblasti rozhlasovej, televíznej a filmovej tvorby. Pre rozhlas napísal mnohé rozhlasové hry (O červenom klobúčiku, Námorník Kapko Dierka), pre televíziu pripravil celý rad animovaných rozprávkových seriálov (Pltník Paľko a vodník Venček) i niekoľko televíznych hier. Je autorom filmových (Lampáš malého plavčíka) i divadelných scenárov (Kapitán Budzogaň).

• **Jozef Čiger HRONSKÝ**

(1896 - 1960)

Prozaik, kultúrny pracovník, publicista.

Jeho tvorba pre dospelých reprezentuje prechod od tradičného slovenského dedinského realizmu (Domov) cez lyrický expresionizmus (Jozef Mak) až k modernej intelektuálnej expresionistickej próze (Pisár Gráč). Jeho tvorba pre deti, koncipovaná ako optimistický variant života, patrí k najvýznamnejším hodnotám našej literárnej kultúry. Od reprodukčných úprav ľudových povestí, ktoré podával s tvorivým autorským nasadením (Zlatý meč, Budatínski Frgáčovci), cez autorské varianty ľudových rozprávok (Brondove rozprávky, Zlatovlasá sestra) sa dopracoval aj k tvorbe autorskej rozprávky (Zlatý dážd'). Avšak jeho najautentickejšou umeleckou výpoveďou sa stali bezpochyby jeho veselé animované zvieracie rozprávky, ktorými pôvodne „len“ doplnil ilustrácie Jaroslava Vodrážku (Smelý zajko, Smelý zajko v Afrike). Hravosť, pohoda a šťastie nechýba ani ďalším hrdinom jeho rozprávok (Budkáčik a Dubkáčik, Tri múdre kozliatka), pretože v deťoch sa snažil literatúrou rozvíjať práve pocity spravodlivosti, lásky a optimizmu.

• **Zuzana KRIŽKOVÁ**

(1954)

Dramaturgička, scenáristka, režisérka, prozaička.

Ako scenáristka v slobodnom povolani pracovala až do roku 1990. Vytvorila množstvo televíznych a filmových scenárov, z ktorých značná časť je určená deťom a mládeži (Malé zlaté slnko, Teraz sa už nehráme, Čo dievčatká nevedia, Hráč na vlastnú päsť, Muzikál, Nič života) Záujem o problémy detí ju priviedol k spolupráci so Slovenským výborom pre UNICEF, kde sa venovala najmä otázkam práv detí. Tejto téme sa venovala aj v detskom publicistickom programe, ktorý ako autorka a režisérka pripravovala v rokoch 1997-1999. Od roku 1999 pracuje v Slovenskom rozhlasu ako dramaturgička (Etudy pre šesť prstov a tenisky, Návod na lietanie, Dorotka a iné zázračné krajiny, Halušky jednej Lenušky alebo Delfíny sa neboja, Príbeh a doba Mathiasa Bela, Zázračný rabin, Klaňanie troch kráľov, Storočná rozprávka). Ako prozaička debutovala príbehovou časťou knihy Juraj Jánošík.

• **Søren JESSEN**

(1963)

Spisovateľ, ilustrátor.

Súčasný dánsky tvorca detskej literatúry, ktorý knihy nielen píše, ale ich aj sám ilustruje. Od vydania prvej obrázkovej knihy (Dino ide do mesta) v roku 1990, vydal množstvo rozprávkových kníh, románov i komiksov venovaných deťom. Avšak nevenuje sa výhradne len tvorbe pre ne. Je autorom niekoľkých románov pre mládež i dospelých. Dokonca jeho prvý román pre dospelých (Zambesi) bol v roku 2000 v Dánsku ocenený ako Najlepší debut roka. U nás je známa zatiaľ jedna z jeho rozprávok, Medený drak, ktorá bola v roku 2005 spracovaná a odvysielaná v Slovenskom rozhlasu a publikovaná v časopise Slniečko. Je príbehom zvedavej sochy medeného draka z kodaňského radničného námestia, ktorá jednej noci vzlietne zo svojho podstavca a uvidí nezvyčajne prekvapivé veci.

„Deti moje, nože dnu nikoho nepúšťajte, prišiel by vlk a zmáril by vás.“

(Mária Rázusová - Martáková - Kozliatka)

• **Božena NĚMCOVÁ**

(1820 - 1862)

Česká spisovatelka, publicistka, zberateľka ľudových rozprávok, povestí, zvykoslovia.

Prevažnú časť svojho prozaického diela, poviedky a novely, vytvorila v 50. rokoch 19. storočia. V mnohých dielach čerpala inšpiráciu z dedinského prostredia (Karla, Divá Bára, Rozárka, V zámku a podzámčí), ktoré vykreslila s mimoriadnou citlivosťou, vnímavosťou a chápatosťou pre zložitost' človeka a jeho charakter. Hlboká ľudskosť najvýraznejšie zaznieva v jej vrcholnom diele Babička (1855). S istou dávkou idealizácie tu spomína na svoje detstvo, babičku, obyčajnú českú ženu z ľudu, ktorá v sebe nesie múdrosť a skúsenosť mnohých generácií a je stelesnením mravnosti vôbec. Vyvrcholením zberateľských snáh v oblasti ľudovej slovesnosti sú dve veľké zbierky Národní báchorky a pověsti a Slovenské pohádky a pověsti (1845 - 47, 1857 - 58).

• **Ján ULÍČIAŇSKÝ**

(1955)

Dramatik, prozaik, dramaturg, režisér, pedagóg.

Predstavitel' modernej slovenskej rozprávky. Venuje sa takmer výhradne tvorbe pre deti. Chápe dieťa ako rovnocenného partnera, približuje a oživuje mu známe veci, ktoré odieva do čarovného rozprávkového šatu - originálne spája rozprávkový výmysel s realitou. Píše nielen prózu (Adelka Zvončeková, Snehuliacke ostrovy, Máme Emu, Veverička Veronka, Drak Plamienok, Pán Prváčik, Podivuhodné príbehy siedmich morí, Čarovný chlapec), ale aj scenáre divadelných hier (Čary Máry Fuk, Radúz a Lúdmila, Bohatier Kremienok), rozhlasových (Tik Tak, Peter Kľúčik, Pán Áčik) a televíznych (Snehuliacke rozprávky, Máme Emu, Hrdinovia siedmich morí) hier a seriálov. Pôsobí ako režisér, dramaturg hier pre deti a mládež, pedagóg.

utorok 23. mája 2006

11.00 h

FESTIVAL NA KOLIESKOVÝCH KORČULIACH

Stretnutie účastníkov festivalu s deťmi piešťanských škôl v karnevalovom sprievode na kolieskových korčuliach, zábavný program v podaní študentov VŠMU, otvorenie festivalu
Pešia zóna, Námestie slobody

Prezentácia vydavateľstiev detských kníh (Buvik, Cesty, Ikar, Perfekt, Regent, Slovart, SPN Mladé letá) a ich autorov a ilustrátorov spojená s veselou autogramiádou a netradičnými tvorivými dielňami
Pešia zóna

14.00 h

TRI V ŠTVORCI

Vernisáž výstavy Terezy Mojžišovej, Michaely Getlerovej a Sabíny Liptákovej, študentiek Katedry bábkarskej tvorby Divadelnej fakulty VŠMU
Mestská knižnica

14.45 h

Odposluchy súťažných titulov. Odborná porota

Odposluchy súťažných titulov. Detská porota

Mestská knižnica

19.00 h

PIEŠŤANSKÝ KOCÚR

Vernisáž výstavy ilustrátora Miloša Koptáka

Slávnostné otvorenie festivalu spojené s prezentáciou multimedialného CD o autoroch a tvorcach súťažných rozhlasových rozprávok. Stretnutie s hosťom festivalu Dušanom Jamrichom. Moderuje herec Richard Stanke
Kursalon

21.00 h

TURANDOT

Netradičné divadelné predstavenie klasického príbehu o krutej čínskej princeznej Turandot.

V podaní študentov Katedry bábkarskej tvorby Divadelnej fakulty VŠMU

Priestor pred Kursalomom

streda 24. mája 2006

9.00 h

Odposluchy súťažných titulov. Odborná porota

Odposluchy súťažných titulov. Detská porota

Mestská knižnica

10.00 h

MEDENÝ DRAK

Inscenácia rozprávky súčasného dánskeho spisovateľa a ilustrátora Sörena Jessena.
V podaní študentov Katedry bábkarskej tvorby Divadelnej fakulty VŠMU
Mestská knižnica

10.00 h

NA SLOVÍČKO S DUŠEKOM

Stretnutie so spisovateľom Dušanom Dušekom.
Gymnázium sv. Michala Archanjela v Piešťanoch

10.00 h

BESEDY S REALIZÁTORMI FESTIVALOVÝCH TITULOV

Stretnutie s autormi rozhlasovej rozprávkovej hry **JURAJ JÁNOŠÍK** - autorkou literárnej predlohy a scenára Zuzanou Križkovou a režisérom Martinom Kákošom
Základná škola Banka

Stretnutie s tvorcami hneď dvoch rozhlasových monologických rozprávok, **ROZPRÁVKA O EVIČKE A SLÁVNOM REXOVI a KOZLIATKA** autorkou prvej Libušou Friedovou, režisérkou druhej Táňou Tadolánkovou a dramaturgičkou hier pre deti Katarínou Revallovou
Základná škola Sokolovce

Stretnutie s tvorcami cyklu rozhlasových monologických rozprávok **NÁMORNÍK KAPKO DIERKA** autorom Jánom Navrátilom a režisérom Róbertom Horňákom
ZŠ Holubyho v Piešťanoch

Stretnutie s tvorcami rozhlasovej rozprávkovej hry na motívy Boženy Němcovej **PRINC BAJAJA** autorkou rozhlasového spracovania Danou Gargulákovou a dramaturgičkou rozprávkových hier Zuzanou Grečnárovou
ZŠ Mojmirova v Piešťanoch

13.00 h

Odposluchy súťažných titulov. Odborná porota
Mestská knižnica

16.00 h

PETER PAN PETRA UCHNÁRA

Vernisáž výstavy ilustrátora Petra Uchnára
Výstavné priestory hotela Magnólia

19.00 h

PETER PAN V PIEŠŤANOCH

Slávnostné ukončenie festivalu s Petrom Panom v rôznych podobách. Vyhlásenie výsledkov a odovzdávanie cien tvorcom víťazných titulov. Moderujú herci Eva Pavlíková a Juraj Hrčka
Kursalon

21.00 h

MEDENÝ DRAK

Inscenácia rozprávky súčasného dánskeho spisovateľa a ilustrátora Sörena Jessena.

V podaní študentov Katedry bábkarskej tvorby Divadelnej fakulty VŠMU

Kursalon

štvrtok 25.mája 2006

10.00 h

DVA ZÁZRAKY Z ORIEŠKA

Stretnutie s tvorcami rozhlasových rozprávok, autormi i rozhlasovými pracovníkmi, spojené s odposluchmi víťazných nahrávok

Detská liečebňa Zelený strom SLK, a.s.

12.00 h

Záver festivalu

„Sochy musia stáť na jednom mieste po celý život! Inak nie sú sochami.“

(Søren Jessen - Medený drak)

PIEŠŤANSKÝ KOCÚR MILOŠA KOPTÁKA

Výstava ilustrácií Miloša Koptáka k pripravovanej knihe Kocúr na kolieskových korčuľach z vydavateľstva Perfekt. Kniha autora Jána Uličianskeho bude výberom 13 rozprávkových príbehov malého Martina Mlynára a jeho zvieracích kamarátov. Okrem ilustrácii ku knihe kurátorka výstavy Barbara Brathová do výstavných priestorov Kursalonu vybrala aj ďalšie ukážky z Koptákovej ilustračnej tvorby.

Miloš KOPTÁK

(1969)

Konceptuálny umelec, ilustrátor, pedagóg.

Absolvoval nielen Pedagogickú fakultu v Banskej Bystrici, ale následne v ateliéri grafiky a knižnej ilustrácie u profesora Dušana Kállaya aj Vysokú školu výtvarných umení v Bratislave a niekoľko študijných pobytov na prestížnych umeleckých školách vo Francúzsku.

Ako nesmierne kreatívny umelec sa vo svojej voľnej tvorbe zaoberá nielen maľbou a kresbou, ale aj fotografiou, priestorovými inštaláciami a land artom. Svedčia o tom aj početné výstavy a prezentácie doma i v zahraničí.

No v nemenej významnej miere sa venuje aj ilustračnej a knižnej tvorbe (*Adam a Šišibus*, *Zábavné oriešky pre bystré hlavičky*, *Kysucké povesti*, *Hody s upírom*, *Spišské povesti*), nezávislým knižným projektom a tvorbe bibliofilii (Vaše križe sú moje radosti).

Vedie odborné semináre a workshopy z oblasti ilustrácie a knižnej tvorby.

PETER PAN PETRA UCHNÁRA

Výstava ilustrácií Petra Uchnára, na ktorej vo výstavných priestoroch hotela Magnólia predstavuje ilustrácie z pripravovaného vydania knihy J.M.Barieho Peter Pan z vydavateľstva Slovart. Okrem obrázkov lietajúceho chlapca Petra Pana a jeho Krajiny-Nekrajiny možno na výstave vidieť aj ďalšie vybrané ukážky jeho excelentnej ilustračnej tvorby.

Peter UCHNÁR

(1970)

Maliar, grafik, ilustrátor.

V roku 1999 absolvoval Vysokú školu výtvarných umení v Bratislave, ateliér voľnej grafiky a knižnej ilustrácie u profesora Dušana Kállaya. Dedičstvo fantazijného realizmu Albína Brunovského, ktorý nadlho ovplyvnil smerovanie tohto ateliéru, možno objaviť aj v tvorbe Petra Uchnára. Jeho výtvarný prejav zaznamenal zmenu: od štúdií pohybu a gestikulácie v zahalených figurálnych štruktúrach k imaginárnym krajinám, v ktorých hľadá možnosti zobrazenia objektu realistickým a zároveň abstraktným spôsobom. Jeho voľná tvorba, maľba i grafika, je charakteristická výnimočnosťou precízneho technického prevedenia. Vystavuje doma i v zahraničí. Už niekoľko rokov sa venuje aj knižnej ilustrácii (*Gulliverove cesty*, *Hnali sa veky nad hradbami*, *Kniha džunglí*, *Veľká kniha slovenských rozprávok*).

O kvalitách tejto oblasti jeho tvorby svedčia početné ocenenia. Najkrajšia kniha Slovenska 1998 a 2003, Zlaté jablko BIB 1999, Cena Ľudovíta Fullu 2005.

Peter Uchnár je tvorcom plagátu a ceny tohto ročníka festivalu.

V spolupráci s Bibianou, medzinárodným domom umenia pre deti v Bratislave

„...a predsa stál na svojej jednej nohe tak pevne ako ostatní na dvoch.“

(Hans Christian Andersen - Statočný cinový vojačik)

LIETAJÚCI KUFOR

Reinštalácia výstavy v priestoroch Mestskej knižnice k 200. výročiu narodenia určite najslávnejšieho dánskeho rozprávkára Hansa Christiana Andersena, ktorá podľa námetu a scenára Jána Uličianskeho a pod dramaturgickým vedením Evy Čárskej (Bibiana) a Zuzany Grečnárovej (Slovenský rozhlas) bola v apríli 2005 realizovaná v bratislavskej Bibiane. Výstava nie je iba „encyklopedickým heslom“ o Andresenovom živote a tvorbe. Prezентuje sa na nej interaktívna inštalácia výtvarných artefaktov Evy Farkašovej, ktoré výtvarníčka vytvorila na námety najznámejších Andersenových rozprávkových príbehov.

Lietajúci kufor tento krát pristál v Piešťanoch, aby z neho vystúpil chudobný dánsky rozprávkár Hans Christian Andersen, ktorý už viac ako 200 rokov chodí po svete a rozpráva smutné rozprávky. A že stále rovnako rád rozpráva deťom i dospelým, je možné uvidieť na výstave, ktorú u nás vybalil... Priviezol i statočného cínového vojačika, princeznú na hrášku, Palculienku, snehovú kráľovnú, malú morskú pannu i dievčatko so zápalkami, vlastne celú plejádu svojich najslávnejších hrdinov. Pribalil i knižné vydania svojich rozprávok. Veď ich napísal dosť, aby sa mohol teraz pochváliť! A keď mu občas zlyhá hlas, tak si vypomôže rozhlasovými rozprávkami, čo na motívy jeho rozprávok niekoľko desaťročí svedomito pripravujú v Slovenskom rozhlase. No, čo už. Vývoj ani rozprávkárov neobchádza. Veď aj rozprávky chcú žiť večne. No keď nazrie do kufra svojich spomienok, vtedy s ním naozaj nie je reč. Ten zvláštny smútok jeho rozprávok v tej chvíli zazriete v jeho vlastných očiach. A vtedy sa znova začuduje, kde sa tu vôbec vzal. Tu, len kúsok od Prešporku, ktorý ho tak dávno očaril.

A čo ten prázdny kufor? Ten je pre vás. On totiž veľmi dobre vie, aké dôležité je občas si zalietat' na krídlach vlastnej fantázie. Príďte, kým opäť niekam neodletí...

V spolupráci s Bibianou, medzinárodným domom umenia pre deti v Bratislave

V hoteli H. Ch. Andersen

spí predavačka zápalek

Palculienka má malý sen

a hlúpy cisár berie liek

U škriatka kvapká vodovod

Cínový vojak stráži tu

maličkú pannu z morských vôd

a zbraň má stále nabitú

Svet je zas menší ako bol

a ľudia hľadajú do diaľky

Človeče už si zabudol

na kúzia sneh a zápalky

Daniel Hevier

TRIV ŠTVORCI

Výstava výtvarných objektov Terezy Mojžišovej, Michaely Getlerovej a Sabíny Liptákovej, študentiek Katedry bábkarskej tvorby Divadelnej fakulty VŠMU. Vytvorili ich na námety dvanástich súťažných titulov festivalu. Ich jediným obmedzením bol rám vo veľkosti 50 x 50 cm. Ostatné bolo na ich fantázii a schopnosti sformovať knižnú predlohu a jej zvukové spracovanie do vizuálne príťažlivého tvaru tak, aby vznikla netradičná priestorová „ilustrácia“ rozhlasovej rozprávky. Ako sa im to podarilo, možno vidieť v Mestskej knižnici.

MEDENÝ DRAK

Autor: Søren Jessen

Adaptácia: Ján Uličiansky, Peter Palík

Scénografia: Filip Jerguš, Ivana Šáteková

Réžia Peter Palík

Inscenácia rozprávky súčasného dánskeho spisovateľa a ilustrátora Sörena Jessena. Je príbehom o tom, čo sa stane, keď sa drak z fontány rozhodne objaviť tajomstvo ľudí a nájsť si nové miesto v „živote sôch.“ V podaní študentov I. ročníka Katedry bábkarskej tvorby Divadelnej fakulty VŠMU.

TURANDOT

Autor: Carlo Gozzi

Adaptácia: Martin Kákoš, Michal Domonkoš

Scénografia: Martina Piatková

Hudba: Lukáš Borzík

Choreografia: Doc. Juraj Letenay

Réžia: Michal Domonkoš

Netradičné divadelné predstavenie klasického príbehu o krutej čínskej princeznej Turandot a jej troch hádankách pre princa Kalafa. Príbeh, ktorý je známy predovšetkým z operného spracovania, podávajú študenti III. ročníka Katedry bábkarskej tvorby Divadelnej fakulty VŠMU svojším spôsobom - ako pouličné divadlo na spôsob cirkusu.

V spolupráci s Katedrou bábkarskej tvorby Divadelnej fakulty
Vysoké školy múzických umení v Bratislave

Dušan JAMRICH

Herec

Niekoľko desaťročí je jeho hlas a herecké majstrovstvo dominantnou súčasťou rozprávkových hier i večerníckov Slovenského rozhlasu. Svojím pôsobivým prejavom ho často obsadzujú do postáv rozprávačov, ktorí v jeho podaní dodávajú hre patričný rešpekt a pátos v dobrom slova zmysle (*Tabačnica*, 1980; *Tu rozkvitne môj sad*, 1981; *Múdry vládca*, 1976; či *posledný rozprávač z Jánošíka*, 2006). V ďalších rozprávkach sa často prezentuje ako kráľovič, princ, či iný člen kráľovskej rodiny (napr. *Princ Miloslav v Pyšnej princeznej*, 1977; *Kráľ Slavoj v Svetovládnom rytierovi*, 1984). Ako Andersen sa predstavil v rozprávkovej hre *Bodliak* v roku 1975, ako čarodejník Palermo v rovnomennej rozprávke z roku 2004. Z večerníckových seriálov zostal poslucháčom v pamäti zo seriálu *Hugo a Fati*, *Strigulin chlapec*, *O čučoriedičke* či najnovšom cykle *Neznáme rozprávky H.Ch.Andersena*. Na festivale Zázračný oriešok 2006 mu bude udelená Cena Rádia Devín za dlhoročný prínos v tvorbe hier pre deti a mládež Slovenského rozhlasu.

NECH ŽIJE ZÁZRAČNÝ ORIEŠOK! HAM!

Aby bolo od začiatku jasné, kto som, musím sa vám priznať, že mám rád len rozprávky so zlým koncom. To sú také rozprávky, v ktorých na konci nikomu ani len nenapadne povedať „a žili šťastne až do smrti,“ lebo by ho všetci považovali za blázna. A keď už hovorím, poviem vám ešte čosi. Ani deti nemám rád. Teda mám ich rád, dokonca by som ich najradšej zožral, ale to sa vraj zatiaľ nesmie.

Ešte k mojim obľúbeným rozprávkam. Rozprávok so zlým koncom je strašne málo. A tak som sa veľmi potešil, keď som sa dozvedel, že jestvuje festival rozprávok, ktorý sa síce volá Zázračný oriešok, čo neveští nič veselé, lebo určite tam bude zasa dobro v jednom kuse víťaziť nad zlom, ale nevadí, idem tam a hneď po príchode ukrutne vyľakám nejaké dieťa a to mi hneď spraví náladu! Lebo rozprávky a detiská, to sa akosi navzájom priťahuje a tak ich tam určite bude tristo-päťsto. A možno sa tam predsa len nájde aspoň jedna rozprávočka, kde to dopadne tak, ako sa to páči mne. Ako ste už isto postrehli, mne sa páči, keď zlo zvíťazí na celej čiare a definitívne, dupoce nožičkami a deti plačú a dospelí si zhrozene zakrývajú oči.

Ešte k tým detiskám. Sú to neznesiteľne zákerné krpaté potvory, ktoré neustále niečo chcú. A najviac ma na nich rozčuľuje to, že aj ony majú rady rozprávky. Moje rozprávky! Len čo sa niekde vyskytne zaujímavá rozprávka, môžete dať krk na to, že do piatich minút sa tam zjavia detiská. Veselé, uchichotané, okaté, pekné a hlavne zvedavé, či to všetko ako obyčajne dobre dopadne. A to je hlavný dôvod, prečo by som ich najradšej všetky zožral. Ja chcem všetky rozprávky len pre seba a pre nikoho iného. A chcem, aby končili tak, ako sa to páči mne.

Ešte k tomu festivalu. Festivaly sú sviatky. Taký je základný význam slova festival. Zázračný oriešok je sviatkom rozprávky. Rozprávky, ktorá pozná svojho čitateľa a poslucháča tak dobre, že si môže dovoliť požmurkávať naňho úplne kamarátsky, občas figliarsky a sem-tam dokonca úplne potmehútsky. A taký je aj Zázračný oriešok, festival sviatok, ktorý majú rady deti, spisovatelia, ilustrátori aj herci, dramaturgovia a režiséri, tety knihovníčky a tuším že ho začínam mať rád dokonca aj ja. Ale nikomu to, prosím, nepovedzte.

Na Zázračnom oriešku bude milých ľudí a rozprávok habadej a na to sa veľmi teším, lebo ich všetkých zožeriem a potom si budem čítať rozprávkové knižky a počúvať rozhlasové rozprávky sám a nikto mi nebude rozkazovať, ako majú skončiť, takže skončia úplne skvelo, teda katastrofálne, draci premôžu rytierov, princezné sa premenia na žaby a vezmú si drakov za ženy a v rozprávkach bude konečne všetko tak, ako sa to mne páči a keď sa naštvem, tak im schrúmem aj ten oriešok zázračný rozprávkový celý a hotovo. Ak mi neveríte, prídite sa pozrieť do Piešťan, kto zvíťazí či ja, alebo rozprávky s dobrým koncom. A nebojte sa, budú tam všetci, aj ujo Dušan Dušek a jeho zjem úplne prvého. Ham!

Bulletin IV. ročníka festivalu rozhlasových rozprávok
vydavateľ: Mestská knižnica mesta Piešťany
rok vydania: 2006
náklad: 100 ks